

V.2 Základní makroekonomické a strukturální ukazatele

Úspěšná transformace České republiky na znalostně založenou společnost je podmíněna kvalitními vstupy v podobě efektivních investic a kvalifikovaných lidských zdrojů. Proces tvorby nových znalostí se s rostoucí intenzitou podílí na makroekonomické výkonnosti a stabilitě ekonomiky.

Úroveň vědecko-technologické základny a z ní plynoucí ekonomická konkurenceschopnost se v národním hospodářství nepřímo odráží mimo jiné v následujících makroekonomických ukazatelích:

- **Reálný růst HDP ve stálých cenách** zachycuje dynamiku ekonomického rozvoje v čase, přičemž eliminuje růst cen a umožňuje porovnání různě velkých ekonomik.
- **Produktivita práce na zaměstnanou osobu** jako základní růstový faktor ukazuje na produktivitu národních ekonomik v porovnání s průměrem EU25. Hodnoty >100 značí produktivitu vyšší než průměr EU a hodnoty < 100 naopak. Tento ukazatel nerozlišuje mezi plnými a částečnými pracovními úvazky.
- **Hodinová produktivita práce** je vhodnějším ukazatelem měření než produktivita na pracovníka, protože eliminuje vliv rozdílné délky pracovních úvazků. Porovnána s průměrem v EU15. Hodnoty >100 značí produktivitu vyšší než průměr EU15 a hodnoty < 100 naopak.
- **Soukromé firemní investice** vyjadřují tu část HDP, která není spotřebována, ale je akumulována v podobě přírůstku fixních aktiv (dále se dělí na hmotná a nehmotná). Akumulace fyzického kapitálu (jeho růst, struktura a technická úroveň) je považována za důležitý růstový faktor.
- **Veřejné výdaje na vzdělávání** zahrnují přímé výdaje na vzdělávací instituce a transfery soukromým subjektům z veřejných zdrojů, resp. jejich podíl na HDP (v %)
- **Podíl zahraničního obchodu (dovoz a vývoz) na HDP (v %)** ukazuje na intenzitu zapojení do mezinárodní obchodní výměny a tedy otevřenost ekonomiky.
- **Investice do rizikového kapitálu** lze rozčlenit na soukromé investice do fází založení a rozběhu firmy (seed and start up) a kapitálové investice do fáze expanze firmy (expansion) za dohodnutý podíl na základním jmění společnosti (private equity).

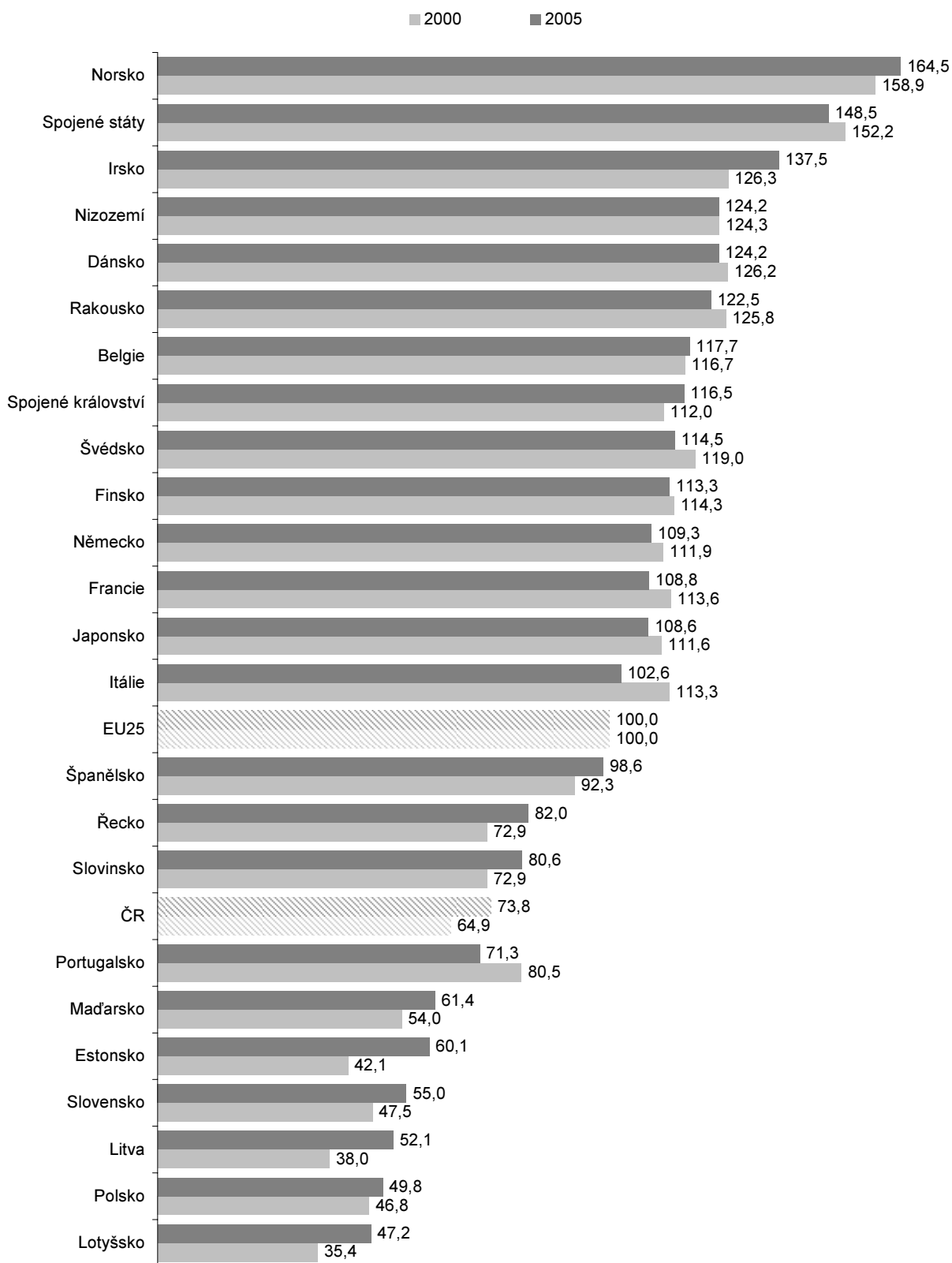
Podrobnosti o metodice k těmto a dalším indikátorům lze nalézt na webových stránkách *Eurostatu*¹ nebo v publikaci *OECD Factbook: Economic Environmental and Social Statistics, 2005*².

Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání byly strukturální ukazatele z databáze *EUROSTATu: New Cronnos, 2006* a publikace *OECD: Science, Technology and Industry Scoreboard, 2005*.

¹ <http://epp.eurostat.cec.eu.int/>

² <http://ariel.sourceoecd.org/vl=4043289/cl=89/nw=1/rpsv/factbook/>

Graf 174 Hrubý domácí produkt na obyvatele - v paritě kupních sil (PPS) vzhledem k EU-25 (EU-25=100); 2000 a 2005 (v %)

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, listopad 2006

Tab. 85 Reálný meziroční nárůst HDP ve stálých cenách roku 1995

	Procento změny vzhledem k minulému roku					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgie	3,70	0,80	1,50	1,00	30,00	1,10
Česká republika	3,60	2,50	1,90	3,60	4,20	6,10
Dánsko	3,50	0,70	0,50	0,70	1,90	3,00
Estonsko	10,80	7,70	8,00	7,10	8,10	10,50
Finsko	5,00	2,60	1,60	1,80	3,50	2,90
Francie	4,00	1,90	1,00	1,10	2,30	1,20
Irsko	9,40	5,80	6,00	4,30	4,30	5,50
Itálie	3,60	1,80	0,30	0,00	1,10	0,00
Litva	4,10	6,60	6,90	10,30	7,30	7,60
Lotyšsko	6,90	8,00	6,50	7,20	8,60	10,20
Maďarsko	8,10	4,10	4,30	4,10	4,90	4,20
Německo	3,20	1,20	0,00	-0,20	1,20	0,90
Nizozemí	3,90	1,90	0,10	0,30	2,00	1,50
Polsko	4,20	1,00	1,40	3,80	5,30	3,20
Portugalsko	3,90	2,00	0,80	-1,20	1,20	0,40
Rakousko	3,40	0,80	0,90	1,10	2,40	2,00
Řecko	4,50	5,10	3,80	4,80	4,70	3,70
Slovensko	0,70	3,20	4,10	4,20	5,40	6,00
Slovinsko	4,10	2,70	3,50	2,70	4,40	4,00
Spojené království	3,80	2,40	2,10	2,70	3,30	1,90
Španělsko	5,00	3,60	2,70	3,00	3,20	3,50
Švédsko	4,30	1,10	2,00	1,70	3,70	2,70
EU10 (NMS)
EU15	3,90	1,90	1,10	1,10	2,20	1,50
EU25	3,90	2,00	1,20	1,30	2,30	1,70
Austrálie
Japonsko	2,90	0,40	0,10	1,80	2,30	2,60
Kanada	5,30	1,70	3,20	10,20	2,90	2,90
Korea
Norsko	2,80	2,70	1,10	1,10	3,10	2,30
Nový Zéland
Spojené státy	3,70	0,80	1,60	2,50	3,90	3,20
Švýcarsko	3,60	1,00	0,30	-0,20	2,30	1,90
Turecko	7,40	-7,50	7,90	5,80	8,90	7,40
OECD
Bulharsko	5,40	4,10	4,90	4,50	5,60	5,50
Rumunsko	2,10	5,70	5,10	5,20	8,40	4,10
Čína
Izrael
Rusko

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, listopad 2006

KAPITOLA V.

Hlavní strukturální ukazatele

Tab. 86 Produktivita práce na zaměstnanou osobu - relativní úroveň v PPS vzhledem k EU-25

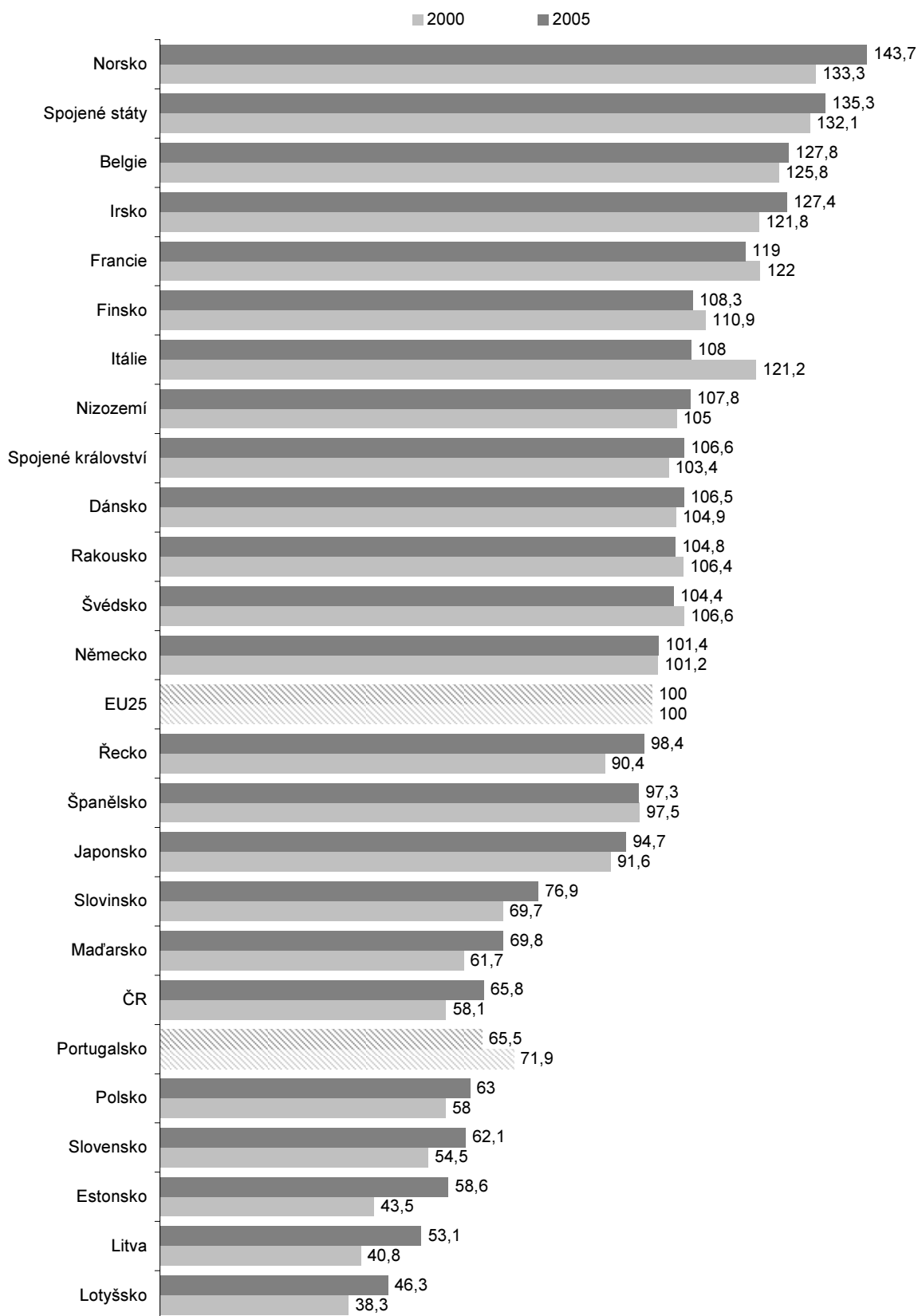
EU-25 = 100

v %

	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgie	129	125,8	126,2	127,5	128,3	129,0	127,8
Česká republika	57 e	58,1	59,0	60,2	61,5	63,5	65,8
Dánsko	103	104,9	104,4	102,0	103,2	104,2	106,5
Estonsko	44 e	43,5	45,0	47,4	50,0	52,8	58,6
Finsko	108	110,9	111,8	110,3	108,4	109,4	108,3
Francie	125	122,0	122,2	120,3	120,4	119,0	119,0
Irsko	115	121,8	123,3	127,1	127,9	128,3	127,4
Itálie	123	121,2	118,6	115,0	111,6	110,3	108,0
Litva	31 e	40,8	44,8	44,8	47,1	49,6	53,1
Lotyšsko	31 e	38,3	39,4	40,2	41,3	42,7	46,3
Maďarsko	58 e	61,7	65,4	67,7	67,8	69,0	69,8
Německo	109	101,2	100,1	99,6	100,2	99,7	101,4
Nizozemí	106	105,0	107,0	105,7	106,2	107,4	107,8
Polsko	44 e	58,0 e	50,3	51,5	59,5	62,1	63,0
Portugalsko	69	71,9	71,4	71,3	65,9 f	65,9 f	65,5
Rakousko	107	106,4	104,4	103,3	103,5	.	.
Řecko	82	90,4 e	91,8 e	96,9 e	100,4 e	98,6 e	98,4
Slovensko	46 e	54,5	55,9	58,9	58,8	60,3	62,1
Slovinsko	62 e	69,7	71,2	70,9	72,5	75,4	76,9
Spojené království	101	103,4	104,9	107,3	107,0	107,2	106,6
Španělsko	103	97,5	97,5	98,7	99,6	98,1	97,3
Švédsko	104	106,6	102,5	101,4	103,9	106,3	104,4
EU15	109	107,5	107,2	106,8	106,6 f	106,1	106,0
EU25	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Japonsko	96	91,6	91,4	90,9	92,4 f	95,4 f	94,7
Kanada	117	115,9	115,0 f	115,3 f	114,1 f	112,8 f	111,3
Norsko	112	133,3	131,7	125,2	126,5	133,3	143,7
Spojené státy	132	132,1	131,5	131,6	134,7	137,0	135,3
Turecko	36 e	39,4 f	35,2 f	37,0 f	38,5 f	40,8 f	43,8
Bulharsko	.	31,3	32,5	32,5	31,9	31,9 f	33,0
Rumunsko	.	27,9	29,8	32,0	34,0 f	36,3 f	39,2

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005, listopad 2006

Graf 175 Produktivita práce na zaměstnanou osobu - relativní úroveň v paritě kupní síly (PPS) vzhledem k EU-25 (EU-25=100); 2000 a 2004 (v %)

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005, listopad 2006

KAPITOLA V.

Hlavní strukturální ukazatele

Tab. 87 Hodinová produktivita práce - relativní úroveň v PPS vzhledem k EU-15

EU-15 = 100

v %

	1995	2000	2001	2002	2003	2004
Belgie	129,4 e	124,6 e	124,8 e	125,1 e	125,9 e	128,9 e
Česká republika	43,6 e	44,7	47,4	48,2	48,6 f	50,2
Dánsko	103,6	103,3	102,3	99,6	100,6 f	101,6
Estonsko	.	33,5	34,8	36,3	38,1	40,2
Finsko	92,4	96,9	98,6	97,0	95,4 f	96,5
Francie	114,4	117,4	118,5	119,0	119,3 f	117,7 f
Irsko	95,6 e	110,4 e	112,3 e	115,9 e	117,6 e	118,8 e
Itálie	101,9	99,1	97,2	94,7	92,8 f	92,0 f
Litva	29,5 e	33,9	37,2	37,6	39,8	41,7
Lotyšsko	.	30,1 e	31,1 e	31,7 e	32,1 f	34,3 e
Maďarsko
Německo	107,5	105,1	105,0	104,7	105,3	105,2
Nizozemí	112,1 e	114,0 e	114,9	114,1	114,2 f	116,8
Polsko	.	44,7 e	38,9 e	39,5 e	45,4 e	47,6 e
Portugalsko	59,3 e	65,1 e	64,4 e	63,8 e	59,4 f	59,2 f
Rakousko	.	44,7 e	38,9 e	39,5 e	45,4 e	47,6 e
Řecko	59,7	64,0	65,2	68,4	70,8	71,0
Slovensko	38,2 e	46,0	47,5	51,3	52,5 f	52,8
Slovinsko	.	60,1 e	61,1 e	61,2 e	62,0 f	66,3 e
Spojené království	88,7 e	93,0 e	94,2 e	96,8 e	96,8 f	97,7 e
Španělsko	92,4	86,2	86,3	87,1	88,3	88,3 f
Švédsko	97,9	100,4	97,8	97,5	100,6	102,1
EU10 (NMS)
EU15	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
EU25
Japonsko	76,4 e	76,9 e	77,2 e	76,8 f	77,7 f	81,1 f
Kanada	100,9 e	100,3 e	100,0 f	100,7 f	99,7 f	98,0 f
Norsko	119,8	147,8	148,0	141,4	143,2	149,3
Spojené státy	108,0	109,8	110,5	110,2	112,9	115,2
Turecko
Bulharsko
Rumunsko

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, listopad 2006

Tab. 88 Soukromé (firemní) investice celkem - HTFK* v podnikatelském sektoru

% HDP

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgie	18,90	18,70	17,50	17,20	17,80	18,00
Česká republika	24,40	24,50	23,60	22,10	21,30	20,00
Dánsko	18,50	17,90	17,80	17,90	17,90	19,00
Estonsko	22,20	22,50	24,90	25,10	28,40	27,90
Finsko	16,80	16,90	15,20	15,20	15,40	16,10
Francie	16,40	16,50	15,80	15,80	16,10	16,40
Irsko	20,70	18,80	18,10	19,20	20,90	23,80
Itálie	18,00	18,00	19,20	17,90	18,20	18,20
Litva	16,40	17,90	17,40	18,20	18,90	18,90
Lotyšsko	22,90	23,80	22,50	22,90	25,60	27,50
Maďarsko	19,70	19,20	18,00	18,50	18,80	18,70
Německo	19,70	18,30	16,70	16,20	16,00	15,90
Nizozemí	18,80	17,90	16,40	15,90	15,90	16,10
Polsko	21,40	17,30	15,30	14,90	14,60	14,70
Portugalsko	23,30	22,60	21,40	19,40	19,20	18,70
Rakousko	21,30	20,90	19,20	20,10	19,80	19,40
Řecko	19,10	19,60	19,90	21,20	21,00	20,20
Slovensko	23,00	25,40	24,10	22,40	21,70	24,70
Slovinsko	22,40	21,00	19,60	20,00	21,00	20,90
Spojené království	15,70	15,20	15,10	14,30	14,60	14,90
Španělsko	22,70	22,70	22,70	23,60	24,70	25,80
Švédsko	14,70	14,30	13,30	12,90	13,10	14,00
EU10 (NMS)
EU15	18,20	17,70	17,20	16,80	17,00	17,40
EU25	18,30	17,80	17,20	16,90	17,10	17,40
Austrálie
Japonsko
Kanada	17,30	17,10	16,80	f	.	.
Korea
Norsko	15,90	15,50	15,30	14,50	15,10	16,00
Nový Zéland
Spojené státy
Švýcarsko
Turecko	.	18,10	16,60	.	.	.
OECD
Bulharsko	12,10	14,70	15,30	16,50	17,70	.
Rumunsko	.	18,30	18,30	.	.	.

* Hrubá tvorba fixního kapitálu

Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, listopad 2006

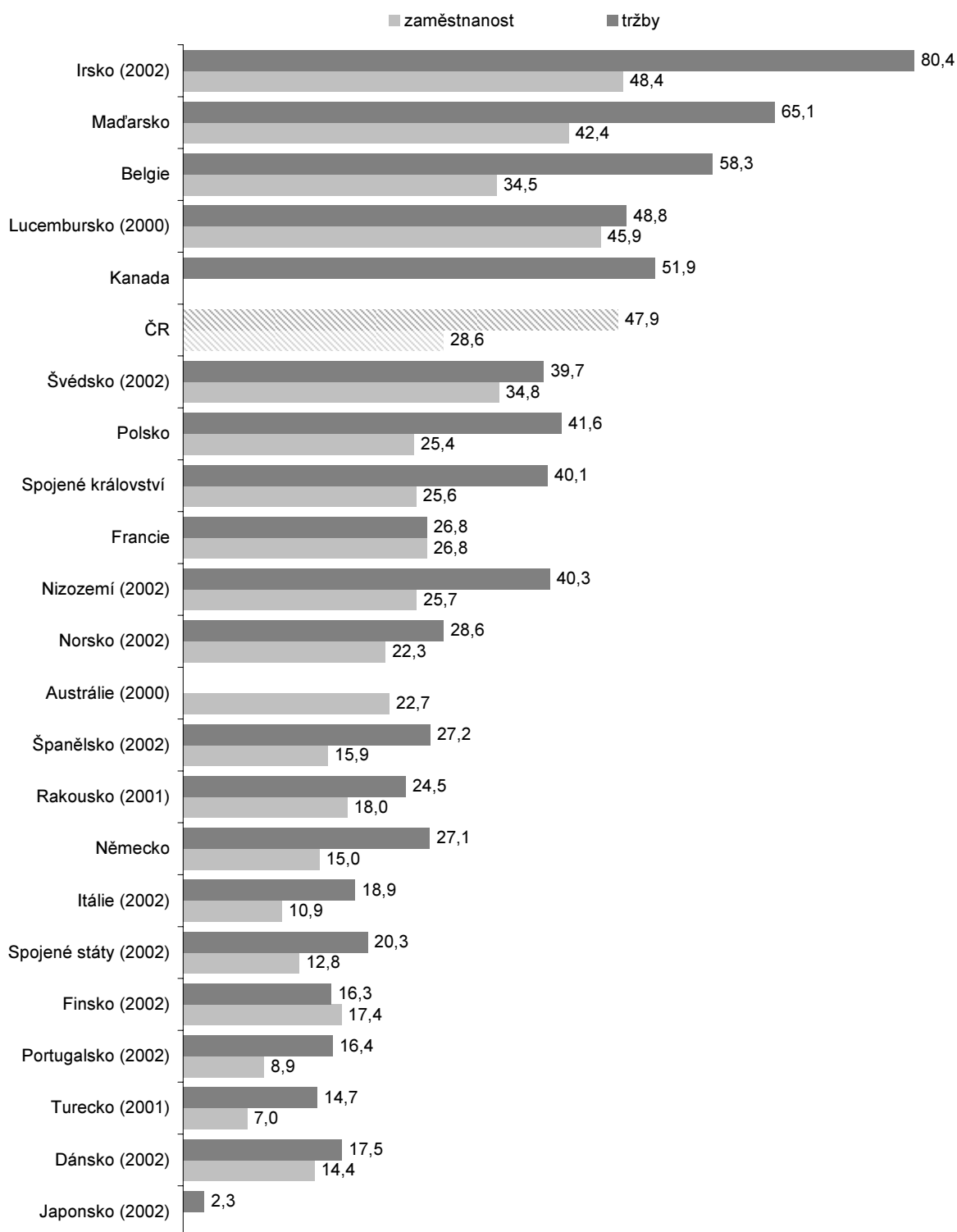
Tab. 89 Celkové veřejné výdaje na vzdělávání; 2001 - 2004

% HDP

	2000	2001	2002	2003	2004
Belgie	.	.	.	6,1	6,3
Česká republika	4,6	4,1	4,0	4,2	4,4
Dánsko	7,7 i	8,1 i	8,4 i	8,5 i	8,5 i
Estonsko	5,8 i	6,1 i	5,6 i	5,5	5,7
Finsko	6,9	6,3	6,1	6,2	6,4
Francie	6,0 i	5,9 i	5,8 i	5,8 i	5,8 i
Irsko	5,1	4,6	4,4	4,3	4,3
Itálie	4,9	4,8	4,6	5,0	4,7
Litva	5,1	6,1	5,7	5,9	5,9
Lotyšsko	6,3	5,8	5,4	5,7	5,8
Maďarsko	5,4	4,7	4,5	5,1	5,5
Německo	4,6	4,6	4,5	4,6	4,8
Nizozemí	5,1	4,8	4,9	5,0	5,1
Polsko	5,1 i	4,9 i	5,0 i	5,6 i	5,6 i
Portugalsko	5,4 i	5,7 i	5,7 i	5,9 i	5,8 i
Rakousko	6,0	5,8	5,7	5,7	5,7
Řecko	2,9 i	3,6 i	3,8 i	3,9 i	4,0 i
Slovensko	5,0 i	4,4 i	4,2 i	4,0 i	4,3 i
Slovinsko	.	.	.	6,1	6,0
Spojené království	5,2 i	4,6 i	4,6 i	4,7 i	5,3 i
Španělsko	4,7	4,5	4,4	4,4	4,4
Švédsko	7,2	7,5	7,4	7,3	7,7
EU10 (NMS)	5,1 e	4,8 e	4,8 e	5,2 e	5,3 e
EU15	5,2 e	5,0 e	5,0 e	5,1 e	5,2 e
EU25	5,2 e	5,0 e	4,9 e	5,1 e	5,2 e
Austrálie
Japonsko	3,5 i	3,5 i	3,6 i	3,6 i	3,6 i
Kanada
Korea
Norsko	7,4 i	7,2 i	6,8 i	7,0 i	7,6 i
Nový Zéland
Spojené státy	5,0 i	4,9 i	4,9 i	5,1 i	5,4 i
Švýcarsko	.	.	.	5,5	5,8
Turecko	2,4 i	3,1 i	3,5 i	3,7 i	3,6 i
OECD
Bulharsko	3,4	3,7	4,4	3,5	3,6
Rumunsko	.	3,4	2,9	3,3	3,5
Čína
Izrael
Rusko

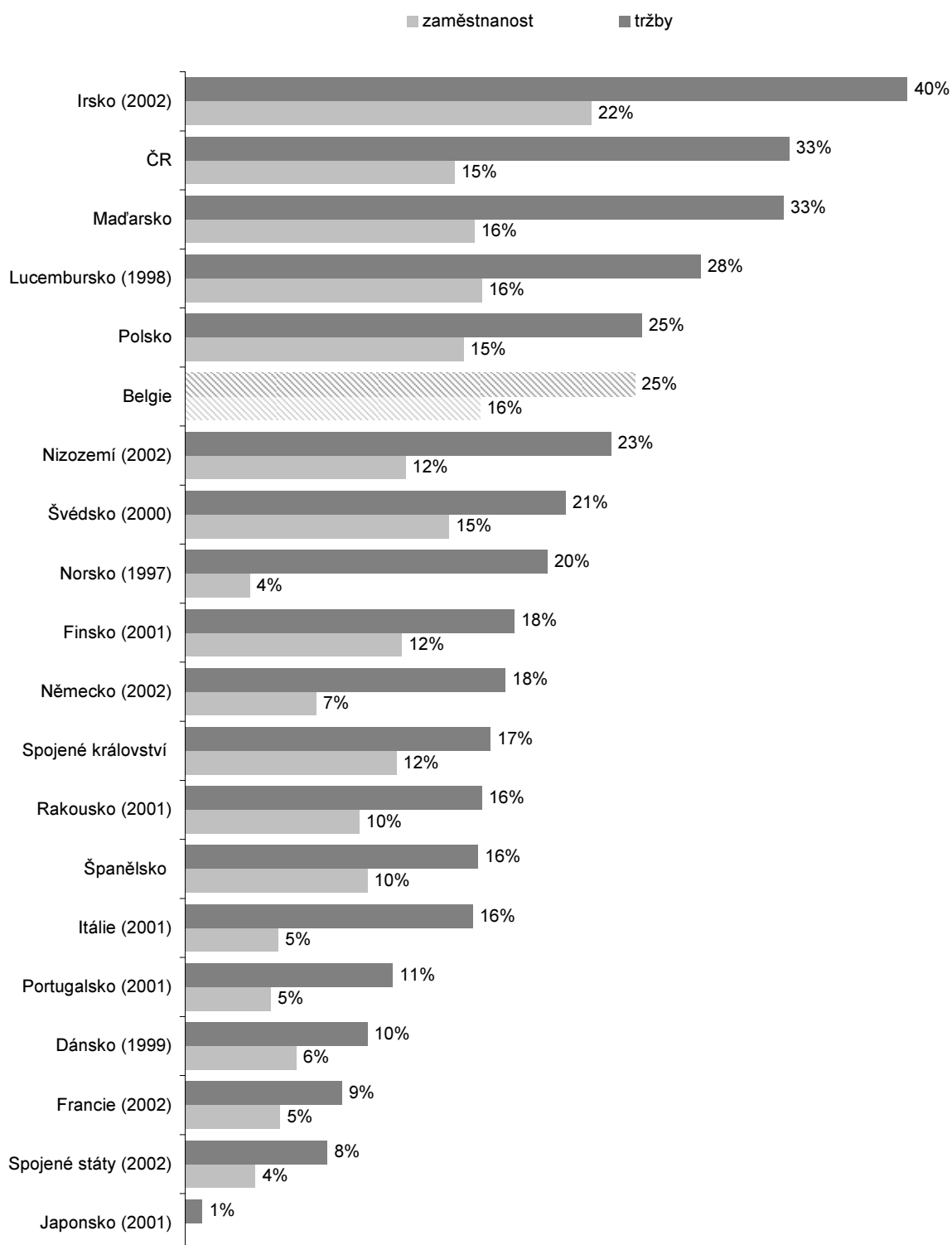
Zdroj: Eurostat, New Cronnos databáze, říjen 2005

Graf 176 Podíl tržeb a zaměstnaných ve firmách pod zahraniční kontrolou na celkových hodnotách těchto ukazatelů ve zpracovatelském průmyslu; 2003 (v %)

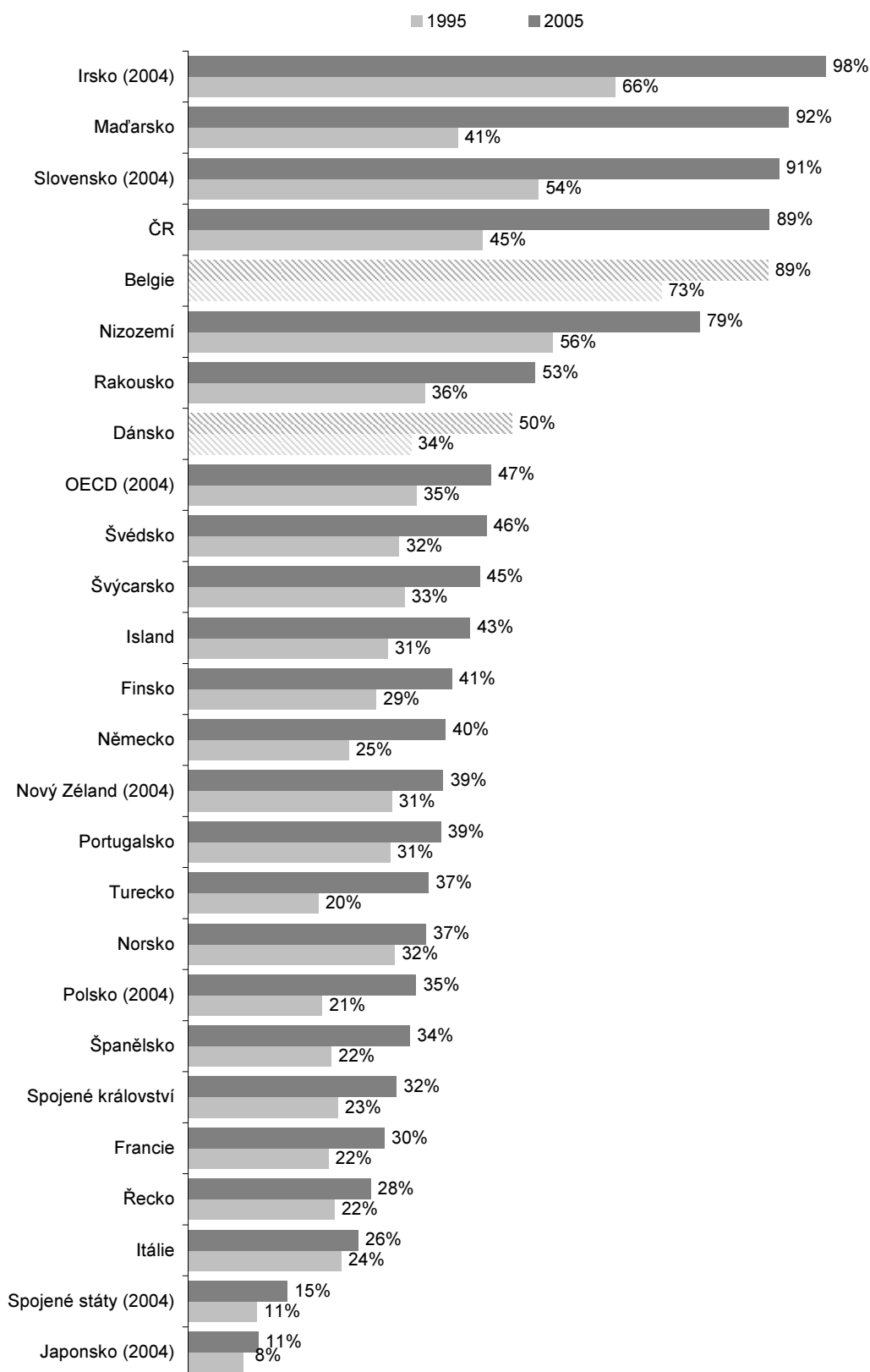
Zdroj: OECD Factbook 2006, Economic, Environmental and Social Statistics

Graf 177 Podíl tržeb a zaměstnaných ve firmách pod zahraniční kontrolou na celkových hodnotách těchto ukazatelů ve službách; 2003 (v %)

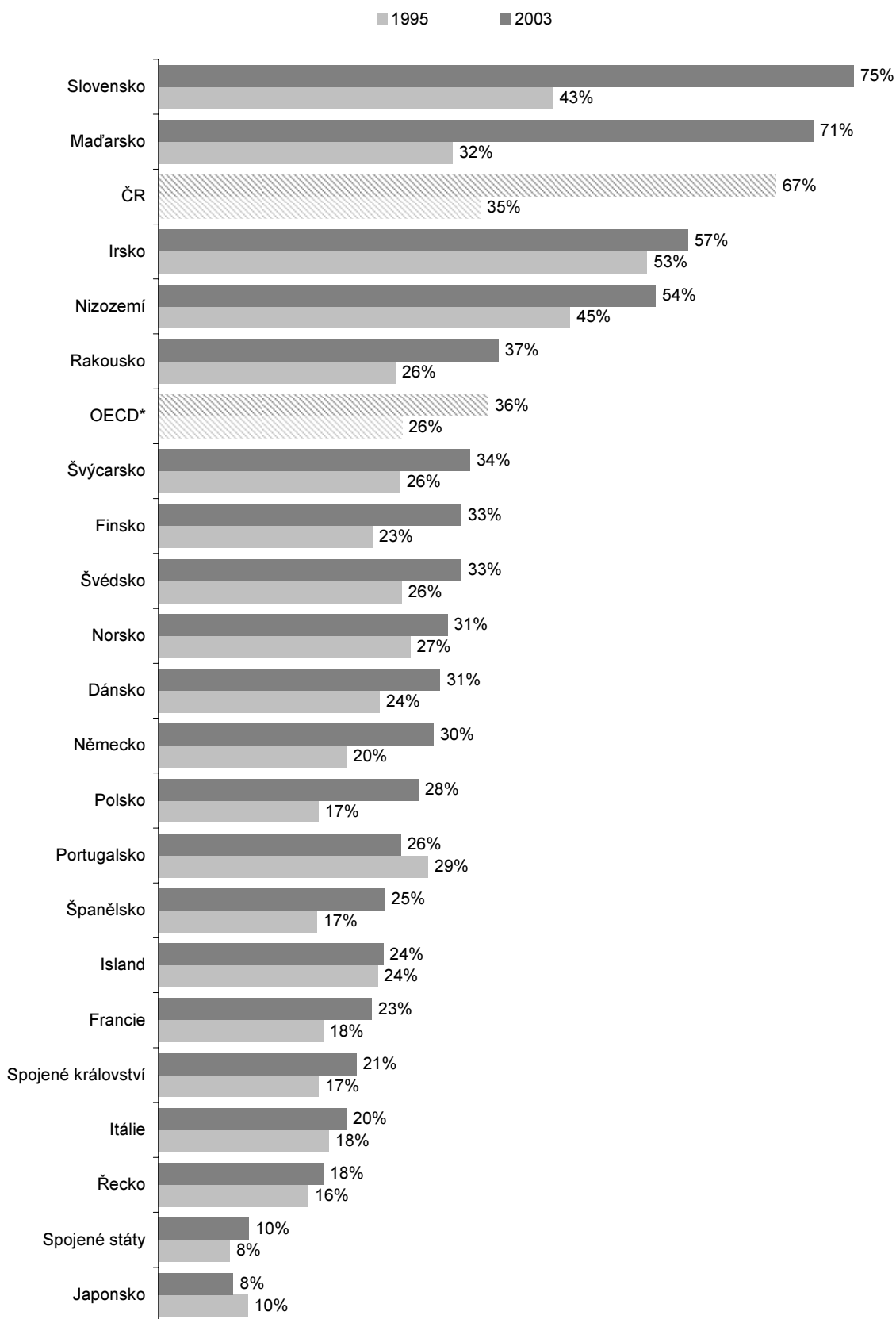
Zdroj: OECD Factbook 2006, Economic, Environmental and Social Statistics

Graf 178 Export a import jako % HDP; 1995 a 2003

Zdroj: OECD (2006)

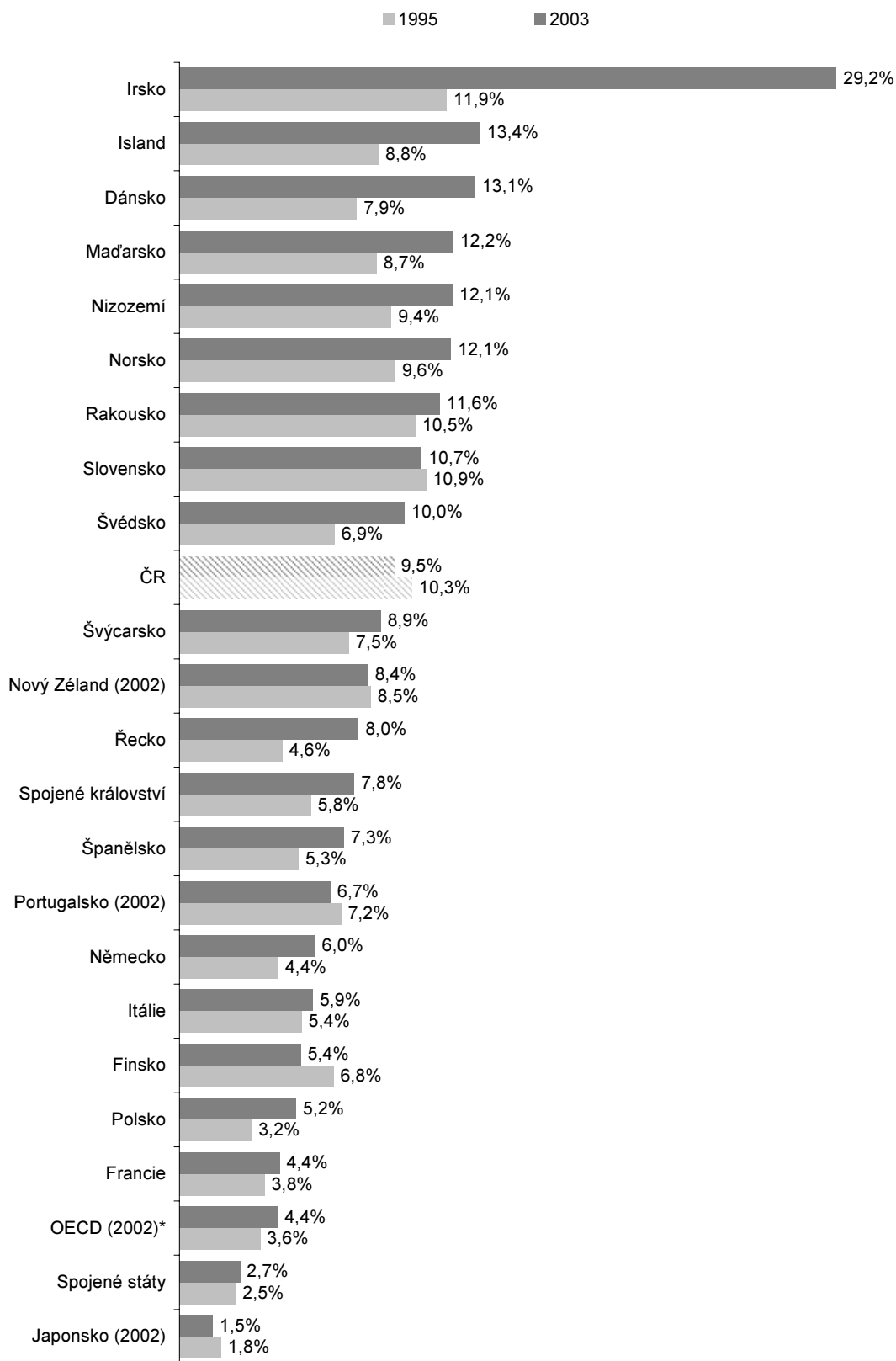
Graf 179 Export a import zboží jako % HDP; 1995 a 2003

*bez údajů za Belgii a Turecko

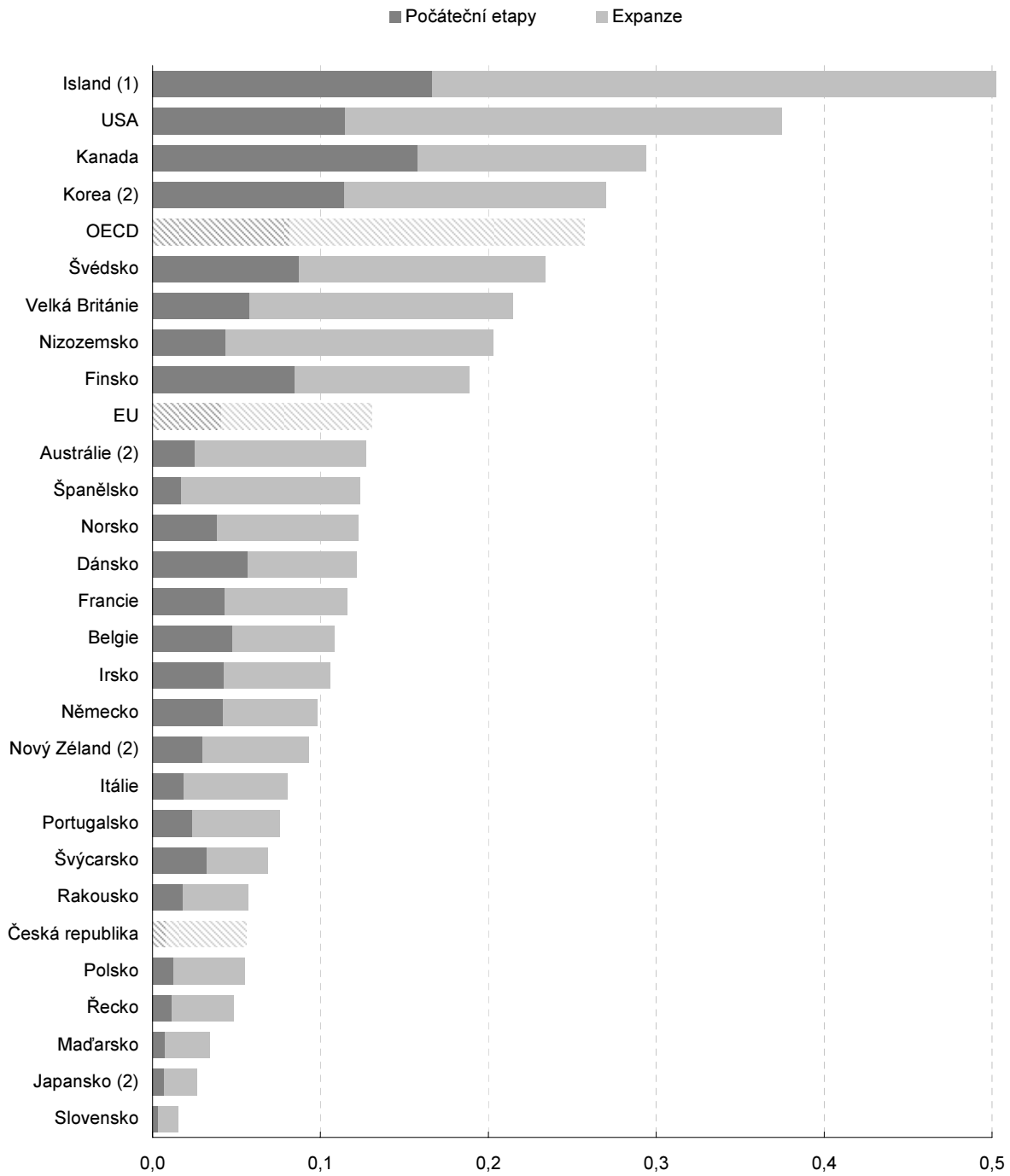
Zdroj: OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2005

Graf 180 Export a import služeb jako % HDP; 1995 a 2003

*bez údajů za Belgii a Turecko

Graf 181 Investice do rizikového kapitálu jako % HDP; 2000-2003

(1) 2000 - 2002; (2) 1998 - 2001

Zdroj: OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2005